

Valmentajan ammattitutkinto
8.3.2008 Vierumäki

Seurat, harrastajat ja valmentajat

Jari Lämsä
jari.lamsa@kihu.fi

Urheilu paikallistasolla

- Liikuntakulttuuri tarjoaa monia mahdollisuuksia:
 - Oma liikuntaharrastus
 - Osallistuminen seuratoimintaan
 - Liikunnan seuraaminen paikan päällä / median välityksellä
- Hieman yli 400 000 lasta ja saman verran aikuisia osallistuu seurojen liikuntatoimintaan aktiiveina.
- yli 500 000 aikuista osallistuu liikunnan vapaaehtoistyöhön (60 % miehiä)
 - Keskittyy: ydintoimijat tekevät suurimman osan
 - Liittyy elämänvaiheeseen: omat lapset mukana
 - Kevyempi sitoutuminen: tapahtumat, projektit

Liikunta- ja urheiluseurat

Suomalaisen liikuntajärjestelmän perusyksikön muodostavat urheiluseurat:

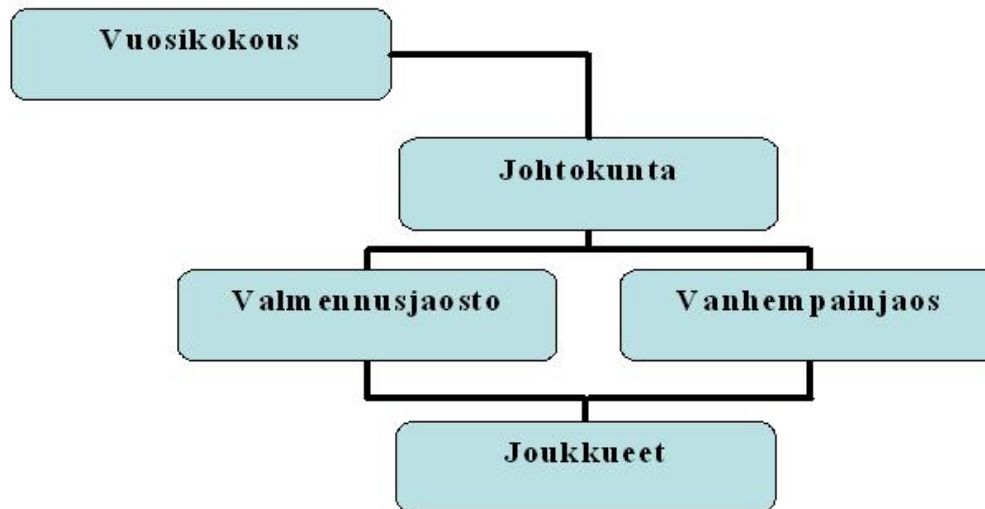
- Tehtävät:
 - Harrasteliikunnan tuottaja
 - Kilpaurheilun tuottaja
 - Huippu-urheilun tuottaja
 - Lasten kasvatuksen edistäjä
 - Terveysliikunnan tuottaja...
- Seuratoiminnan vahvuus on aktiivien motiivien mukainen toiminta: ihmiset tekevät sitä mitä haluavat
- Tämä on samalla heikkous: ”sisäänpäin lämpiävä” toiminta, vain omat motiivit kiinnostavat – ei olla aidosti valmiita kohtaamaan uusia haasteita.
- Miten seurat kohtaavat terveysliikunnan ja hyvinvoinnin haasteen
 - alle kasiin liikkujat?
 - *Pitääkö kohdata? Miten valmentajana suhtaudutte em. Ryhmiin?*

Seuran toiminta

- Strategia/toimintasuunnitelma/toimintakertomus:
 - Mitä seura tekee, mihin se pyrkii ja millä keinoilla!
 - Seuran tärkeimmät tunnusluvut
- TOIMINTA-AJATUS:
 - Helsingin Melojat ry tarjoaa kaikenikäisille ja –tyyppisille helsinkiläisille ja lähiympäristön asukkaille mahdollisuuden harrastaa seuran jäsenenä melontaa sen kaikissa muodoissa kilpaurheilua lukuun ottamatta.
- TOIMINTA-AJATUS (MISSIO)
 - Kehittää seuran kautta seuran kautta laadukkaita ja yhteiskunta-arvot tuntevia ja niitä noudattavia juniorikiekkoilijoita ja taitoluistelijoita.
 - Tuemme nuorta ihmisenä ja annamme hänelle oikeita toimintamalleja yhteiskunnassa toimimista varten. Annamme nuorelle mahdollisuuden harrastaa monipuolisesi liikuntaa ja innostamme hankkimaan liikunnasta elinikäisen harrastuksen.
 - Annamme urheilullisesti lahjakkaalle nuorelle erityismahdollisuuden kehittyä edelleen sekä taitoluistelijana että jääkiekkoilijana.
- PÄÄMÄÄRÄ(VISIO)
 - Alueen arvostettu kasvattajaseura, jossa nuorille kiekkoilijoille sekä taitoluistelijoille on seuran puolesta turvattu riittävät olosuhteet ja harjoittelumahdollisuudet kehittymiseen. Tiivis yhteistyö Hermes HT:n kanssa siten, että omilla junioreilla on mahdollisuus joustavasti siirtyä ylimmästä junioreikäluokasta edustusjoukkueen rinkiin ja edelleen harjoittelemaan ja pelaamaan valtakunnallisella huipputasolla (Hermestie). Hyvin organisoitu ja taloudellisesti kestävällä pohjalla toimiva seura, jonka kautta kehittyä vuosittain alueen parhaimmiston kuuluvia pelaajia kaikissa ikäluokissa.

Seuran organisaatio

- Yleisseura/erikoisseura
- Ylintä päätösvaltaa käyttää seuran vuosikokous, jossa valitaan seuralle johtokunta/hallitus. Johtokunta johtaa seuran toimintaa käytännössä

Vuosikokouksen asiat

- 5 Esitetään johtokunnan laatima vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajien antama lausunto.
- 6 Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja muille vastuuvollisille.
- 7 Päätetään, mitkä urheilulajit ovat seuran ohjelmassa tulevana toimikautena.
- 8 Vahvistetaan liittymis-, jäsen- ja kannatusjäsenmaksun suuruus.
- 9 Vahvistetaan toimintasuunnitelma ja talousarvio.
- 10 Valitaan jäsenten keskuudesta johtokunnan puheenjohtaja joka toinen vuosi.
- 11 Valitaan johtokunnan muut jäsenet erovuoroisten tilalle.
- 12 Valitaan jaostojen esitysten pohjalta kunkin urheilukohtaisen jaoston johtokuntaan vähintään 5 ja enintään 12 jäsentä, joista yksi valitaan jaoston puheenjohtajaksi.
- 13 Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varahenkilöt.
- 14 Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.
- 15 Päätetään kokous.

Asioista, joita seuran jäsenet haluavat vuosikokouksen käsiteltäviksi, on tehtävä johtokunnalle kirjallinen esitys viimeistään tammikuun loppuun mennessä.

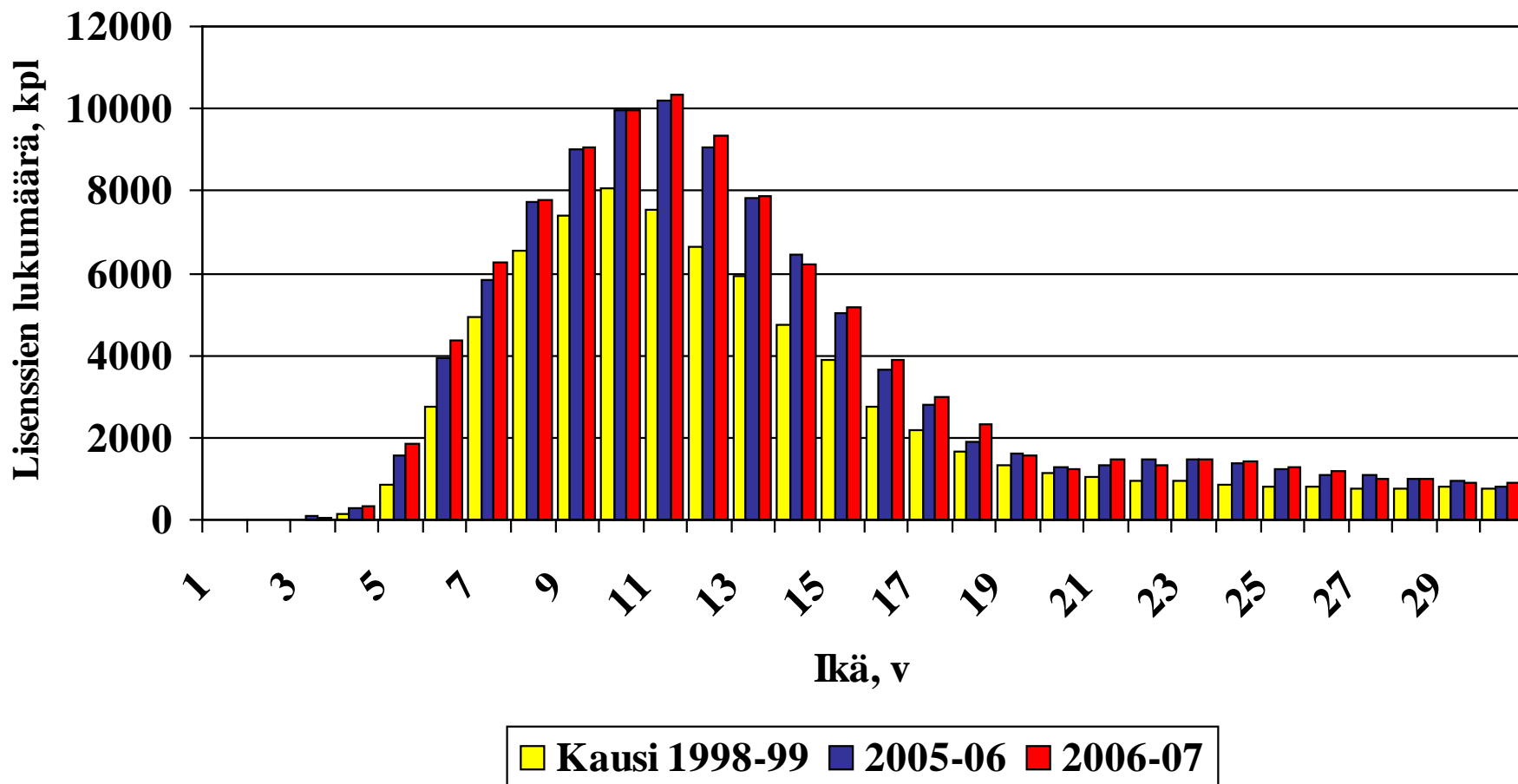
Johtokunnan tehtävänä on...

- 1 toimia seuran ylimpänä toimeenpanevana ja valvovana elimenä niin, että seuran tarkoituksen ja tavoitteiden mukaiset toiminnot toteutetaan suunnitelman mukaisesti.
- 2 olla vastuussa seuran toiminnasta lakien ja asetusten mukaisesti
- 3 suunnitella ja kehittää seuran kokonaistoimintaa sekä johtaa seuran toimintaa seuran tarkoituksen ja tavoitteiden mukaisesti
- 4 vahvistaa tehtäväjako keskuudessaan sekä valita tarvittavat valiokunnat ja työryhmät suorittamaan niille määrättyjä johtokunnalle vastuullisia tehtäviä. Vahvistaa joukkueiden toimihenkilönimitykset kullekin pelikaudelle.
- 5 Vastata seuran ulkopuolelle suuntautuvasta toiminnasta.
- 6 Vastata SKL:n ja SLU:n ja PHLU:n sääntöjen ja ohjeiden seuralle asettamista velvoitteista.
- 7 Vastata seuran kokouksen asettamista velvoitteista.
- 8 Pitää jäsenluettelo.
- 9 Hoitaa seuran taloutta siten, ettei seura velkaannu.
- 10 Hoitaa seuran tiedotustoimintaa.
- 11 Hyväksyä ja erottaa jäsenet.
- 12 Valita tarvittaessa sekä erottaa seuran palkatut toimihenkilöt sekä sopia heidän eduistaan.
- 13 Päättää seuran ansiomerkkien myöntämisestä ja muiden kunnia- ja ansiomerkkien esittämisestä.
- 14 Ryhtyä kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joita seuran etu vaatii.
- 15 Luovuttaa tilit tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään 3 viikkoa ennen vuosikokousta.

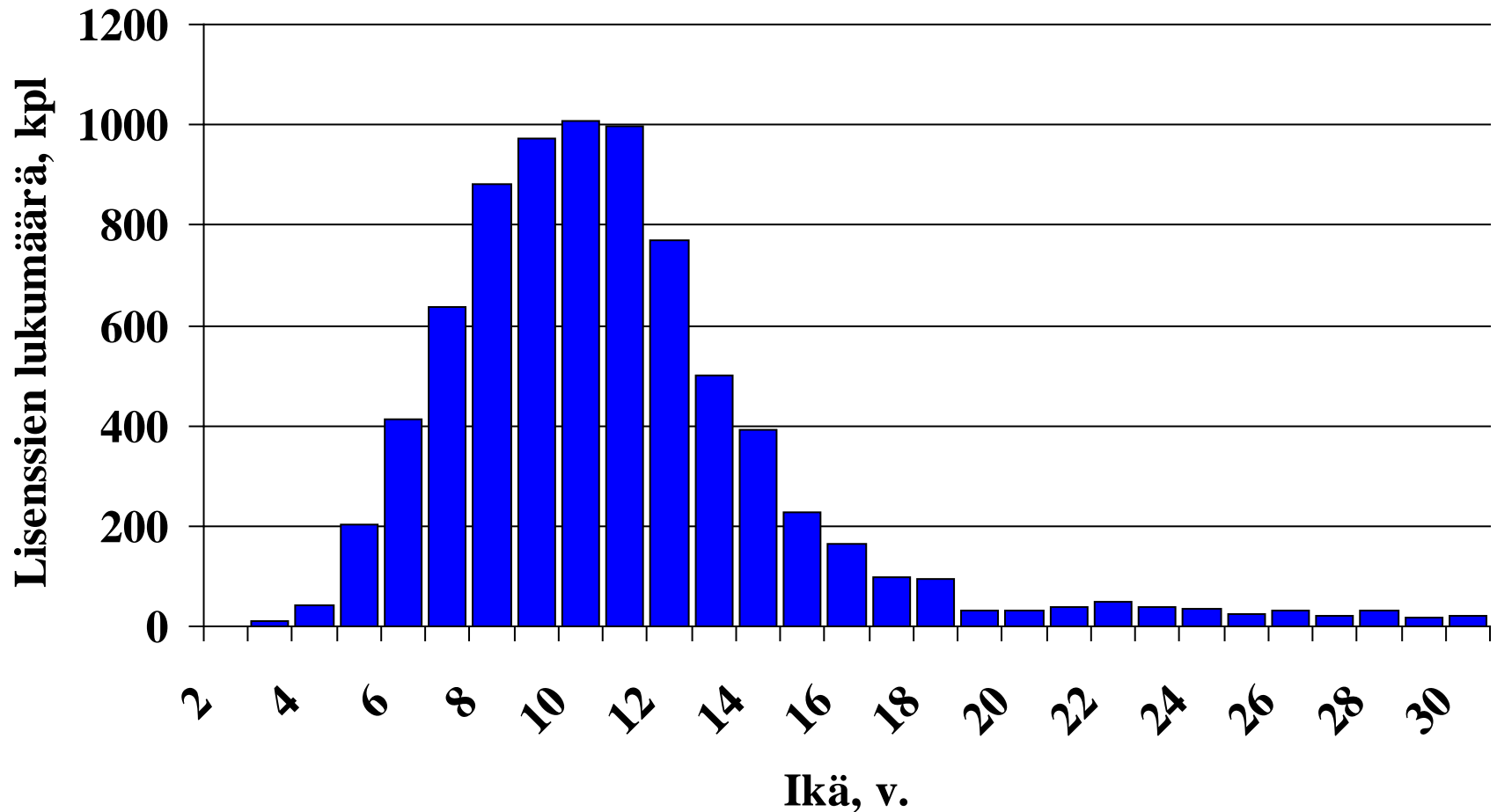
Seuratoiminnan haasteet

- **Resurssit**
 - Seura järjestää toimintaa, josta saa rahaa (vrt. yritys)
- **Tekijät**
 - Jäsenyydestä asiakkuuteen
 - Kevyt sitoutuminen
 - Suurten ikäluokkien hiipuminen
- **Tilat**
 - Kunnat omistavat liikuntatilat – tasa-arvo
 - Seuroilla vaikea organisoida jotain erikoista

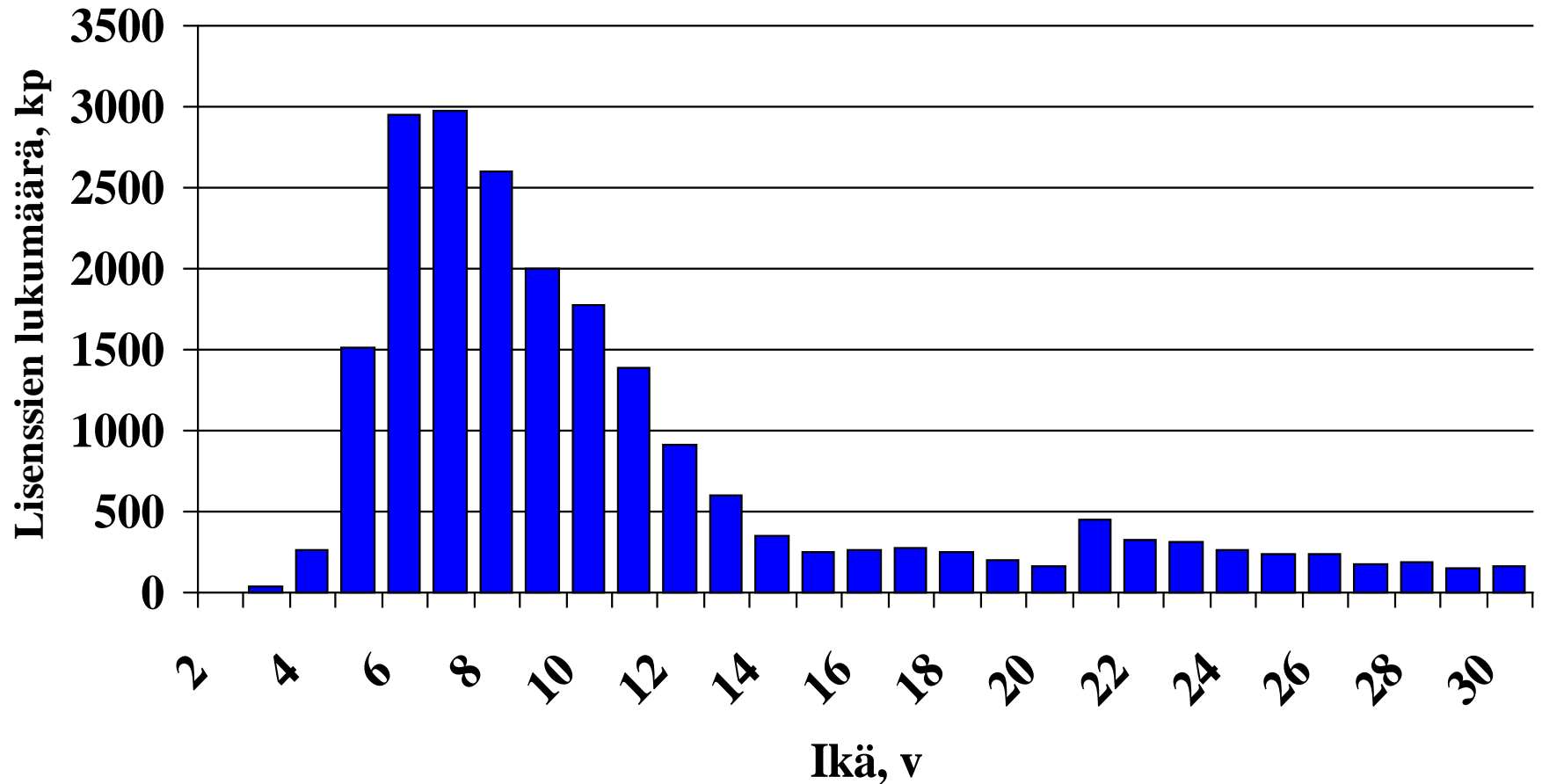
Jalkapallon harrastajat

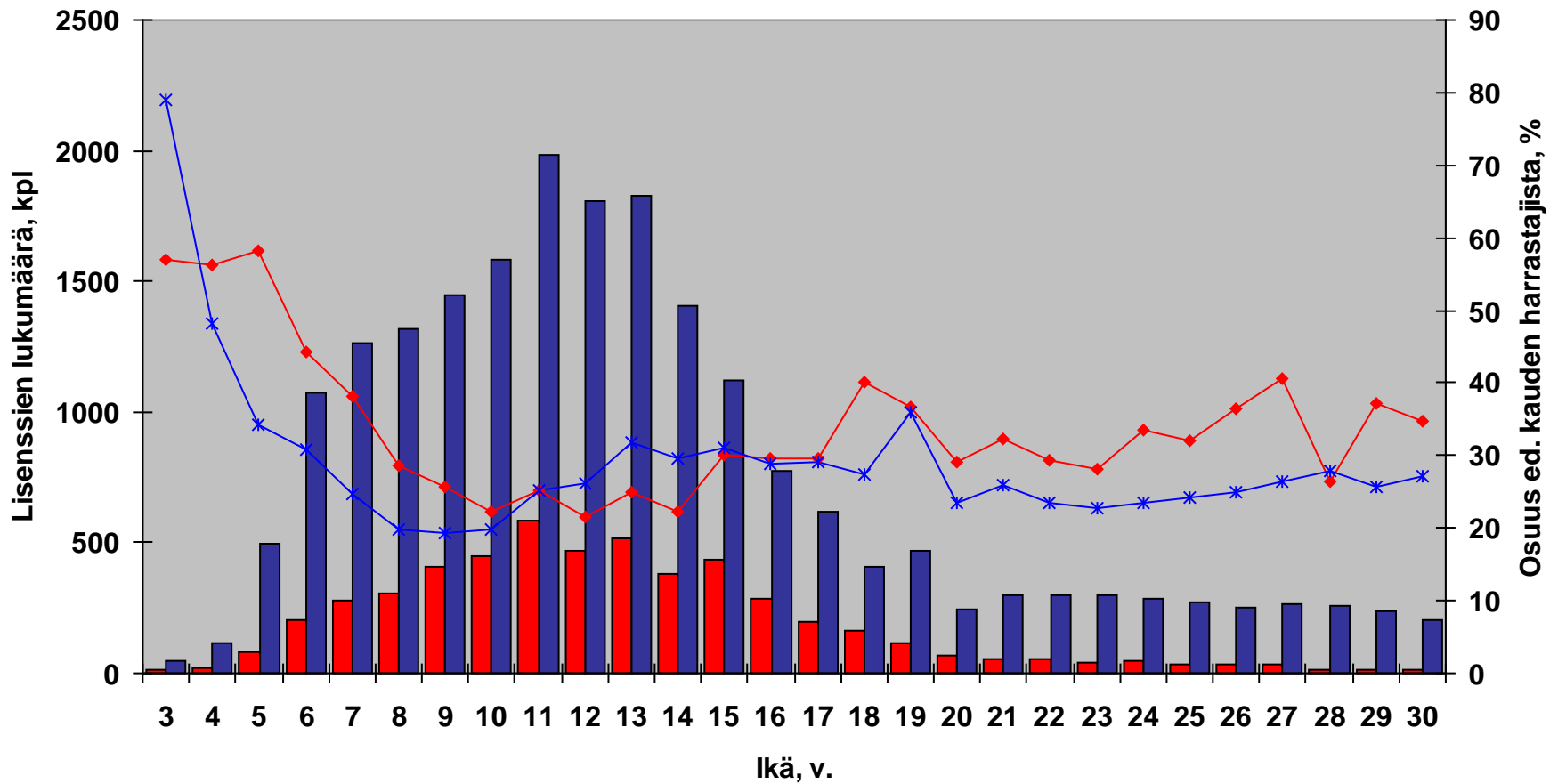
Jalkapallon aloittaminen, tytöt

Jalkapallon aloittaminen, pojat

Jalkapallon lopettaminen

tytöt drop, kpl pojat, drop, kpl tytöt drop, % pojat, drop, %

Miksi harrastus lopetetaan?

- Ei ole yhtä yleispätevää syytä!
- Ajanpuute, kaverit, muut harrastukset, koulu...
- Valmentaja, joukkue, kova harjoittelu, huono ilmapiiri,
- Loukkaantuminen, muutto..
- Tietyssä iässä lopettamissyöt kasautuvat
- Miten valmentaja voi vaikuttaa lopettamiseen?

Valmentajuus

AMMATTIEN ARVOSTUS (Suomen kuvalehti)

	1996	2001	2004	2007
Urheiluvalmentaja	279.	256.	275.	240.
Ammattiurheilija	307.	248.	306.	292.

1. Kirurgi
2. Palomies
3. Lääkäri
4. Erikoislääkäri
5. Ylisairaanhoitaja
10. terv.kesk.lääkäri
- 100.leipuri/fyysikko
- 241.kylmäkkö

Ammattilaisuus

- 1990-luvun puolessavälissä n. 8 %:ssa seuroista oli palkattua työvoimaa
- N. 2 % palkattu valmentaja tai liikunnan ohjaaja
- 2000-luvulla muutos
 - Ammattivalmennuksen koulutus
 - Palkkausavustusta (OK, NS; Kunto, SLU)
 - Urheilulajeissa: jääkiekko, taitoluistelu, jalkapallo, uinti, voimistelu, tennis, yleisurheilu...

Jännitteet

AMMATTIMAISTUMINEN

puuhastelu

Laadukas
ammattityö

- Vapaaehtoistoiminta / ammattilainen
 - Mitä ammattilainen tekee:
 - Kuluttaa resursseja
 - Hankkii seuralle rahaa
 - Hankkii seuralle aktiiveja
 - Ohjaa eri ryhmiä
 - Valmentaa huippuja
 - Ohjaa, kouluttaa, koordinoi, rekrytoi vapaaehtoisia
 - Ylläpitää seuran tietotaitoa ja perinteitä
 - Pitäisikö seuraan palkata ensin toiminnanjohtaja vai valmentaja?

Professio:

- Vakiintuneita ja sulkeutuneita asiantuntijakuntia
 - Muodollinen akateeminen koulutus
 - Yhteiskunnallinen palvelutehtävä
 - Ammatillinen autonomia (etuoikeudet)
 - Ammatinharjoittamista ohjaava eettinen normisto
 - Oma etujärjestö
- Missä määrin suomalainen valmennus on porfessionaalistumassa?

Ammattimaistuminen urheilussa

- Aika
 - Säännelty ajankäyttö, ajan myyminen
- Paikka
 - Ammatteisilla virallinen osoite
- Resurssit
 - Pysyvät resurssilähteet + mahdollisuus käyttää ulkopuolisia lähteitä (esim. ostopalvelut, tutkimus, kehitys)
- Rekrytointikriteerit
 - Muodollinen koulutus ja tietty pätevyys
- Asenne ja sitoutuminen
 - Ammatillinen asenne; pysyvä sitoutuminen ja halu kehittyä (raha)
- Tietotaito
 - Asiantuntemus ja kompetenssi
- Tehokkuus ja laatu
 - Vaatimustaso ja tuottavuus tasaista
- Vastuu
 - Talous-, tulos ja eettinen vastuu
- Valta
 - Hierarkia

OTO-valmentajien ongelmia

- välimatka valmennettavaan (arkisin 300km) - seuratoiminnan "polkeminen paikallaan" eli ei kyetä oppimaan virheistä ja tekemään asioita paremmin.
- Liika hajanaisuus ja ajanpuute liian monen tehtävän loppuun saattamiseen.
- valmennusryhmä on aivan liian suuri mutta, kun seurassa ei ole tarpeeksi valmentajia ei ratkaisua asiaan tällä hetkellä ole.
- käytän omaa vapaa-aikaani valmentamiseen ja ohjaukseen ja silti seura ei ymmärrä taloudellisia seikkoja. Ei ole oikein, että käytän perheeni rahoja vieraiden lasten/urheilijoiden valmentamiseen. Vähintään kulut pitäisi saada pois.
- Ajankäyttö ja urheilijoiden motivaatio, olematon korvaus annetusta ajasta ja asiantuntemuksesta, yleinen naisvalmentajien arvostuksen puute. Liikat paperityöt ja kokoukset hallinnollisten urheiluseurahommien takia. Valmentamiseen on vaikea yhdistää omaehtoinen liikunta
- Aivan lähellä olevien harjoitus paikkojen puute talvella kun joka ilta ei voi käyttää treenimatkoihin yli 1,5 tuntia. Sekä se, että yleisseurassa on valtavaa laji/muuta kateutta toimintaani kohtaan.
- Arvostuksen puute. Valmentajat käyttää joka tasolla valtavasti omaa aikaa ja rahaa urheilijan hyväksi. Liitto, seurat ym. ei huomio tätä asiaa koskaan.
- Yhteydenpito ja tiedonvälitys Urheilijoiden sitoutuminen harjoitteluun Vanhempien sitoutuminen toimintaan Oman aikataulun järjestäminen Saaminen uusia lapsia ja nuoria toimintaan mukaan

Mikä auttaisi

- hyvät ja avoimet välit valmennettaviin ja heidän perheisiinsä
- seuran tuki ja korvaus menetetyistä työajasta
- voisi keskittyä pelkästään valmentamiseen. jos olisi selkeä urheilijan tukijoukko
- koulutus ja kokeneempien valmentajien antamat neuvot
- Tehtävien jakaminen isommalle joukolle. Vastuun luovuttamien/ottaminen muidenkin osalta.
- Hyvä palaute ja urheilijan oivaltaminen. Urheilija ymmärtää valmentajan filosofian sanoman. Mitä se on käytännön harjoittelussa. Mitä opetan sitä urheilija oppii..ahaa elämyksiä.
- Nuorten ja heidän vanhempien vapaaehtoinen toiminta seurassa olisi kyllä arvoinen asia.
- Lisää valmentajia seuraan
- mahdollisuus ammattilaisuuteen - urheilija/valmentaja asuisivat lähellä toisiaan
- aivoriihet johon kokoontuisi erilajien valmentajia tai muita ammattilaisia.
- Seuralle uusi valmennusstrategia jota olen esittänyt. Siinä eri ryhmien vetäjät enemmän yhteistyössä ja tätä kautta apuja valmennustyöhön.